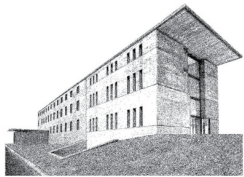

2011 - 2015

Recuperació del fons fotogràfic Rafael Rueda.

Memòria del barri,
memòria de Manlleu.

**MUSEU
DEL TER**

MUSEU DE LA CIÈNCIA
I DE LA TÈCNICA DE CATALUNYA

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Cultura**

Ajuntament

de Manlleu

Rafael Rueda: un obrer de la fotografia. Manlleu, anys seixanta i setanta

Probablement ell no ho sabia, però amb la seva càmera, quan no estava treballant al torn de Conductors Elèctrics Roqué -el Cordó-, Rafael Rueda es va convertir en testimoni i cronista d'un temps. Es va iniciar en la fotografia per curiositat i afició. Per a ell, però, aquesta afició no tenia un component transcendent. No tenia vocació artística. Li agradava fer fotografies. I va descobrir que els seus veïns, la major part, com ell, recentment arribats d'Alcaudete i d'altres llocs d'Espanya per treballar a Manlleu, necessitaven que algú retratés els seus moments especials. No tothom es podia permetre una càmera, i en Rafael hi va veure, com a bon emprenedor, una possibilitat de negoci. Així, es va iniciar com a fotògraf, primer de manera informal i més tard establint-se professionalment i muntant el seu propi estudi i botiga.

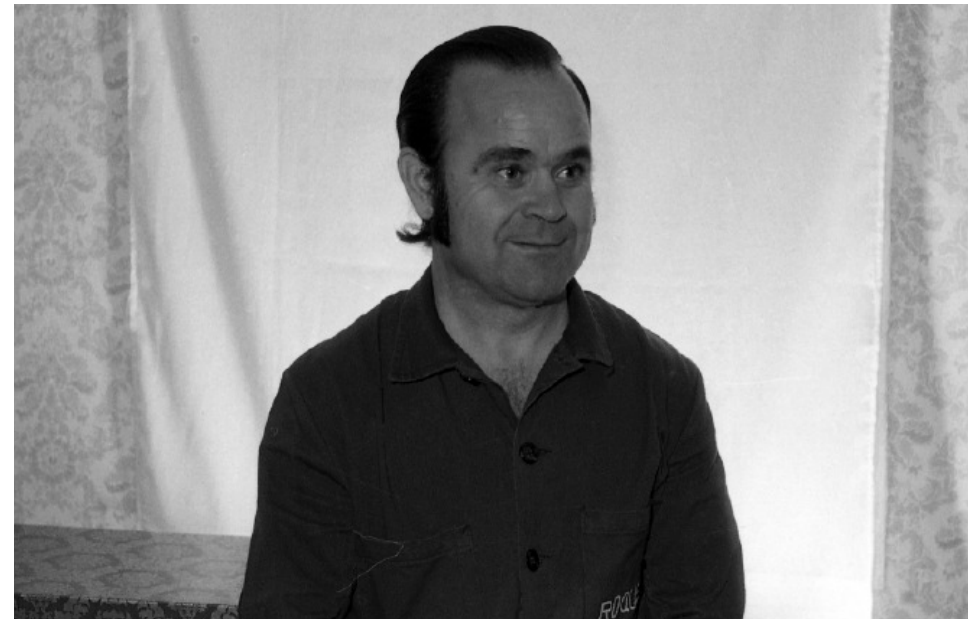
Rafael Rueda va néixer a Alcaudete (Jaén) l'any 1929. L'any 1952, seguint els passos d'un germà, i un cop acabat el servei militar, va arribar a Manlleu on es va acabar establint i on acabaria venint bona part de la seva família. En el viatge el va acompanyar una primera càmera fotogràfica rèflex molt senzilla que li havia costat "20 duros". Va començar treballant de paleta fins que va trobar feina al torn del "Cordó" Conductors Elèctrics Roqué. Hi va treballar fins que es va jubilar l'any 1989 amb 60 anys. Poc després Rafael Rueda va tancar també l'estudi i la botiga.

Quin és el Manlleu que retrata? Quan Rafael Rueda arriba a Manlleu procedent de la seva Andalusia natal, la ciutat està en un procés intens de creixement. econòmic, demogràfic i també urbà. Les fàbriques manlleuques, com en el conjunt de Catalunya, necessitaven mà d'obra per treballar a ple rendiment. I aquesta mà d'obra va arribar principalment del sud i amb especial protagonisme en el cas de Manlleu, de la població d'Alcaudete, on havia nascut en Rafael. Aquest gran augment demogràfic va implicar una transformació urbana de la qual hem de destacar la creació i desenvolupament del barri de l'Erm i d'una nova tipologia d'habitatges, els blocs de pisos. Els pisos de can Garcia o d'en Mateu van ser l'estendard d'aquesta nova ciutat i van acollir en un moment o altre a bona part dels nouvinguts. En Rafael Rueda no en va ser una excepció. Després de passar per diferents pensions va anar a viure als d'en Mateu on s'hi va estar 10 anys. Allà va tenir el seu primer estudi fotogràfic casolà. En Rafael va retratar la vida quotidiana dels seus veïns, les seves sortides al riu, a la piscina, les seves festes i celebracions i molt especialment, de forma indirecta, el nou barri. Com explica ell mateix, la seva clientela era principalment gent de classe treballadora i el 90% procedents de la immigració. Dintre del seu fons fotogràfic també cal remarcar el futbol, tant a l'antic camp de l'Erm com de l'AEC Manlleu.

Rafael Rueda va decidir fer donació del seu fons al Museu del Ter amb finalitats culturals i científiques. En aquest procés va ser important la intervenció de l'Associació de Veïns del Barri de l'Erm, l'Institut de Desenvolupament de l'Erm i la Penya Flamenca, entitats molt vinculades al barri de l'Erm i que van considerar que es tractava d'un fons d'una gran importància cultural i històrica per a la ciutat i el barri, i que calia assegurar-ne la conservació com a part de la memòria de Manlleu. Es tracta d'un fons d'aproximadament 40.000 negatius. Encara no es pot avançar una dada exacta, ja que el procés de documentació i digitalització no ha finalitzat, donat que es tracta d'un fons de dimensions molt importants.

El procés de digitalització i documentació s'ha dut a terme gràcies a la realització d'una activitat que ha resultat molt exitosa, els tallers "Desvetllem la memòria del fons fotogràfic Rafael Rueda", una activitat que s'inicià el novembre del 2011 i que s'allargà fins al maig del 2015. Uns tallers que tenen la previsió de seguir-se fent un cop iniciat l'any 2013. Aquesta activitat ha congregat al Centre Cívic Frederica Montseny setmanalment molta gent de Manlleu, amb objectiu de visionar una per una les fotografies del fons i que els participants, els autèntics protagonistes de la història, identificaven i documentaven la fotografia: noms, dates, espais, llocs, anècdotes... qualsevol informació útil per identificar millor la fotografia. Després de 69 sessions i gairebé 12.900 fotografies documentades, encara queda un llarg camí per recórrer.

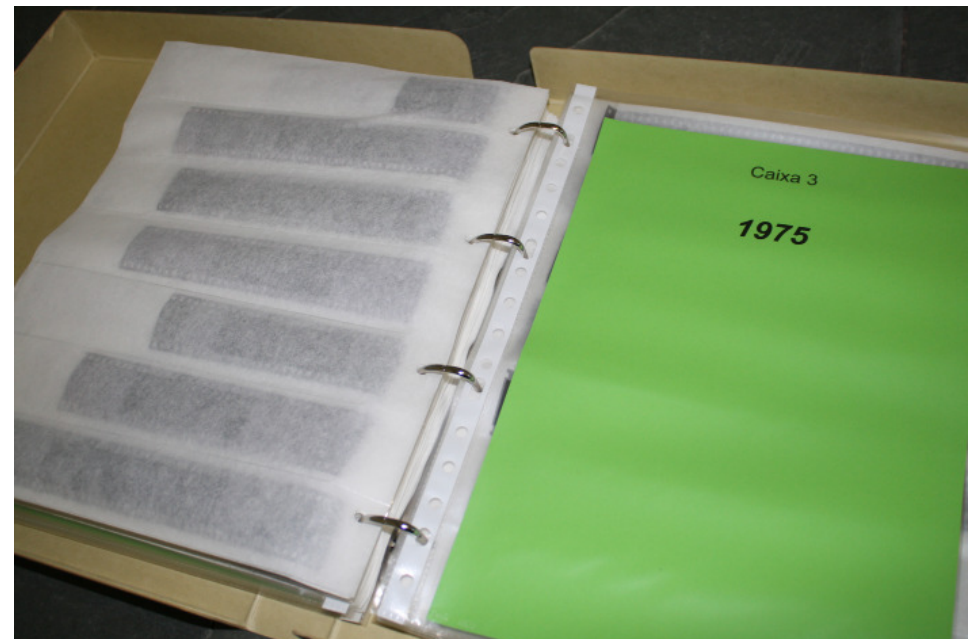
A partir d'aquest treball realitzat fins al moment, i amb la col·laboració de molts dels participants del taller, el museu va preparar exposició que es va poder veure del desembre de 2012 fins la primavera de 2013. Així volem presentar als manlleuencs un fons molt valuós i representatiu de la història recent de la ciutat.

El fons fotogràfic de Rafael Rueda

El fons consta de milers de negatius (més de 40.000) i algun centenar de positius especialment dels anys seixanta, setanta i vuitanta a Manlleu.

S'ha elaborat una exhaustiva digitalització i classificació dels negatius. En el moment de la seva cessió els negatius es trobaven en diferents caixes barrejades i amb un volum important de pols fet que podia provocar el seu deteriorament amb el pas del temps. Després d'una exhaustiva observació dels negatius, varem decidir classificar-los en tires de fotografies i totes elles guardades en fulls de conservació fotogràfic i classificades en diferents àlbums segons l'any o la informació que disposem. Així doncs, assegurem el seu manteniment i conservació amb el pas dels anys així com una forma molt més senzilla i eficaç per cercar qualsevol fotografia que ens interessi.

Entre aquests milers d'imatges del fons fotogràfic Rafael Rueda trobem diferents fotografies representatives de les dècades de 1960, 70 i 80 a la ciutat de Manlleu. Rafael Rueda era un fotògraf autodidacta que va fer de la càmera una manera de guanyar-se la vida. Bodes, bateigs, comunions, fotografies de carnet o de família, festivitats, celebracions i qualsevol esdeveniment amb la família o els amics eren una bona ocasió per immortalitzar el moment. Bona part del fons són aquesta tipologia de fotografies, però és cert que, el fet de disposar d'una càmera, existeixen moltes fotografies de caire personal: viatges amb la família, àpats entre amics, algun partit de futbol o passant la tarda a la vora del riu Ter. D'aquesta manera, i sense ser-ne conscient, va retratar el Manlleu d'aquelles dècades, la construcció d'un barri i la construcció d'una societat.

Un fons fotogràfic molt variat el qual aquí en teniu una mostra:

El Taller *Desvetllem la Memòria del Fons Fotogràfic Rafael Rueda*

El 23 de novembre de 2011 varem començar els tallers Desvetllem la Memòria del fons Fotogràfic Rafael Rueda. Aquests tallers consisteixen en la documentació i catalogació de les fotografies que formen part del fons, prèviament digitalitzades des del Museu del Ter. D'aquesta manera, mitjançant la participació activa i voluntària de persones de Manlleu s'ha pogut descobrir noms, llocs, dates i esdeveniment que apareixen a les fotografies. Un cop per setmana, l'equip del Museu del Ter i els participants voluntaris es reunien al Casal Cívic Frederica Montseny on visionaven a través d'un projector una per una les fotografies. Després d'un breu debat entre els participants apuntaven tota la informació que podien extreure de la fotografia. El 26 de maig de 2015 varen finalitzar la 5a edició del taller.

Rafael Rueda: un obrer de la fotografia.
Manlleu, anys seixanta i setanta.
Museu del Ter, maig 2015.

Cartells de les edicions del taller *Desvetllem la Memòria del Fons Fotogràfic Rafael Rueda*

Després de 4 anys i 5 edicions del taller Desvetllem la Memòria del Fons Fotogràfic de Rafael Rueda:

- 69 sessions del taller
- Aproximadament 40.000 fotografies digitalitzades
- 12.900 fotografies documentades
- 1.192 participants al taller

Sessions: tots els dimarts.
7, 14, 21 i 28 de febrer.
6, 13, 20 i 27 de març.

Lloc: Centre Cívic Frederica Montseny

Hora: 15:30h a 17:30h

Desvetllem la memòria del fons fotogràfic Rafael Rueda

Rafael Rueda i Porras, nascut a Alcaudete l'any 1929, viu a Manlleu des de l'agost de 1952. Ha estat un gran aficcionat a la fotografia i des del seu estudi situat al carrer Montseny, Rueda va plasmar la vida quotidiana a Manlleu durant els anys seixanta, setanta i vuitanta enmig d'una gran transformació urbana, econòmica i demogràfica de la ciutat. En aquesta segona edició del taller, el Museu del Ter segueix amb la voluntat de documentar les imatges antigues del fons de Rafael Rueda, que ha cedit al museu. Entre tots els assistents al taller recuperarem del record: noms, llocs, fets i dates de les petites històries dels manlleuenques i manlleuenques. Vine a ajudar-nos!

Ajuntament de Manlleu

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana

Desvetllem la memòria del fons fotogràfic Rafael Rueda

Sessions: tots els dimarts a partir del 2 d'abril

Hores: 15:30h a 17:30h

Lloc: Centre Cívic Frederica Montseny

El fotògraf **Rafael Rueda i Porras** va plasmar la vida quotidiana a Manlleu durant els anys seixanta, setanta i vuitanta enmig d'una gran transformació urbana, econòmica i demogràfica de la ciutat. En aquesta tercera edició del taller, el Museu del Ter segueix amb la voluntat de documentar les imatges antigues del fons de Rafael Rueda. Entre tots els assistents al taller recuperarem del record i la nostàlgia: noms, llocs, fets i dates de les petites històries dels manlleuenques i manlleuenques. Vine a ajudar-nos!

Ajuntament de Manlleu

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana

4t Desvetllem la memòria del fons fotogràfic Rafael Rueda

Sessions: tots els dijous a partir del 4 de març

Hores: 15:30h a 17:00h

Lloc: Casal Cívic Frederica Montseny

El fotògraf **Rafael Rueda i Porras** va plasmar la vida quotidiana a Manlleu durant els anys seixanta, setanta i vuitanta enmig d'una gran transformació urbana, econòmica i demogràfica de la ciutat. En aquesta tercera edició del taller, el Museu del Ter segueix amb la voluntat de documentar les imatges antigues del fons de Rafael Rueda. Entre tots els assistents al taller recuperarem del record i la nostàlgia: noms, llocs, fets i dates de les petites històries dels manlleuenques i manlleuenques. Vine a ajudar-nos!

Ajuntament de Manlleu

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana

5è Desvetllem la memòria del fons fotogràfic Rafael Rueda

Sessions: tots els dimarts a partir del 3 de març

Hores: 15:30h a 17:00h

Lloc: Casal Cívic Frederica Montseny

El fotògraf **Rafael Rueda i Porras** va plasmar la vida quotidiana a Manlleu durant els anys seixanta, setanta i vuitanta enmig d'una gran transformació urbana, econòmica i demogràfica de la ciutat. En aquesta cinquena edició del taller, el Museu del Ter segueix amb la voluntat de documentar les imatges antigues del fons de Rafael Rueda. Entre tots els assistents al taller recuperarem del record i la nostàlgia: noms, llocs, fets i dates de les petites històries dels manlleuenques i manlleuenques. Vine a ajudar-nos!

Ajuntament de Manlleu

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Rafael Rueda: un obrer de la fotografia.
Manlleu, anys seixanta i setanta.
Museu del Ter, maig 2015.

3r Desvetllem la memòria del fons fotogràfic Rafael Rueda

Sessions: tots els dimarts a partir de l'1 d'octubre

Hores: 15:30h a 17:00h

Lloc: Casal Cívic Frederica Montseny

El fotògraf **Rafael Rueda i Porras** va plasmar la vida quotidiana a Manlleu durant els anys seixanta, setanta i vuitanta enmig d'una gran transformació urbana, econòmica i demogràfica de la ciutat. En aquesta tercera edició del taller, el Museu del Ter segueix amb la voluntat de documentar les imatges antigues del fons de Rafael Rueda. Entre tots els assistents al taller recuperarem del record i la nostàlgia: noms, llocs, fets i dates de les petites històries dels manlleuenques i manlleuenques. Vine a ajudar-nos!

Ajuntament de Manlleu

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana

L'exposició al Museu del Ter.

Desembre 2012 - Abril 2013

Del 20 de desembre de 2012 i fins al 28 d'abril de 2013 el Museu del Ter va acollir un recull fotogràfic de més de 200 fotos del fons Rafael Rueda. Mitjançant la participació activa, les persones que durant temps ens havien ajudat en la documentació i catalogació del fons, varem escollir fotografies i les varem classificar en diferents àmbits, creant així una exposició fotogràfica. Aquesta exposició va rebre 1366 visitants durant els 4 mesos que va estar oberta al públic, un èxit de participació que va permetre, dos anys després, portar aquesta exposició al Mercat Municipal de Manlleu, un espai que va permetre ampliar les fronteres de l'exposició i que bona part dels manlleuencs veiessin directa o indirectament les imatges del fons.

L'exposició al Mercat Municipal de Manlleu.

Setembre 2014 - Febrer 2015

El Mercat Municipal de Manlleu és un espai dinàmic que també acull exposicions dins del mateix recinte. Es va creure molt interessant aprofitar l'exposició de fotografies per fer-la extensible a molta més gent i portar-la fora de les parets del Museu del Ter. La mostra fotogràfica va estar exposada del 30 de setembre fins el 9 de febrer de 2015.

Rafael Rueda: un obrer de la fotografia.
Manlleu, anys seixanta i setanta.
Museu del Ter, maig 2015.

L'exposició a l'Espai de Teatre i Cinema de Vic (ETC).

20 Desembre 2014 - 1 Febrer 2015

Del 20 de desembre de 2014 fins l'1 de febrer de 2015 l'exposició va rebre 400 visitants, ubicada en la sala d'actes de l'Espai de Teatre i Cinema de Vic (ETC).

